

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Перший проректор
Шинкарик М.І.

«31» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни «**Методологія наукових досліджень**»
ступінь вищої освіти – **магістр**

галузь знань **01** – «Освіта/Педагогіка»

спеціальність **015** – «Професійна освіта»

освітньо-професійна програма – «Фінансова грамотність»

кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	1	1	30	15	5	4	156	210	-	1
Заочна	1	1	4	2	-	-	204	210	-	2

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Методологія наукових досліджень»

1. Опис дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Дисципліна «Методологія наукових досліджень»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 7	галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка	Статус дисципліни обов'язкова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність 015 – «Професійна освіта» освітньо-професійна програма – «Фінансова грамотність»	Рік підготовки – 1 курс Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 1 Заочна – 1,2
Кількість змістових модулів – 3	ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: Денна – 30 Заочна – 4 Практичні заняття: Денна – 15 Заочна – 2
Загальна кількість годин – 210		Самостійна робота: Денна – 156 Заочна – 204 Індивідуальна робота – 5 Тренінг – 4
Тижневих годин: Денна форма навчання - 14, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Методологія наукових досліджень»

2.1. Мета вивчення дисципліни

«Методологія наукових досліджень» як дисципліна циклу загальної підготовки розроблена і читається для магістрів професійної освіти. Її концептуальним підґрунтям є класична методологія наукового дослідження, що нині широко застосовується при написанні кваліфікаційних та наукових робіт (дипломних та магістерських, кандидатських та докторських дисертацій, фахових статей) і сприяє успішному вирішенню дослідницьких проблем, допомагає визначити об'єкт, предмет, мету, завдання, гіпотезу і методи дослідження та ефективно відстежити організацію його проведення.

Мета вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» – забезпечити здобуття студентами базових знань з методології, методики та організації наукової діяльності для упровадження результатів наукового пошуку у власну практичну діяльність; сформувати особистісну здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації; підвищити в майбутніх фахівців методологічну культуру та колективну мислекомунікацію.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Для досягнення визначеної мети потрібно, щоб студенти магістратури: ознайомилися із сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з

методикою наукових досліджень; виробили професійні норми ефективного здійснення методологічної роботи щодо відбору, систематизації, застосування методів, технологій і процедур наукового пізнання; сформували цілісне уявлення про науково-дослідницький процес та його цілі; набули дослідницьких навичок правильного виконання кваліфікаційних і наукових робіт, а також уміли критично оцінити методологічні стратегії сучасних наукових соціально-економічних та психолого-педагогічних досліджень.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність розробляти та управляти проектами. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: Основи наукових досліджень, Методи соціально-психологічних досліджень, Психодіагностика, Моделювання діяльності фахівця, Дидактичні системи у вищій школі.

2.5. Результати навчання:

- знати на рівні новітніх досягнень основні концепції сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання;
- уміти ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтовуючи й узагальнюючи інформацію для фахівців та широкого загалу;
- обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проектів у галузі (за спеціалізацією) з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень;
- організувати освітній процес (співпрацю в команді) студентів, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати педагогічний контроль і моніторинг результатів їх навчання;
- використовувати освітні технології і забезпечувати їх навчально-методичний супровід з метою створення сприятливого освітнього середовища;
- аналізувати і оцінювати стан господарської діяльності підприємств галузі відповідно до спеціалізації та ризику за умов неповної інформації та суперечливих вимог;
- обґрунтовувати підприємницькі ідеї і обирати відповідне проектній діяльності програмне забезпечення та інструменти;
- уміти проводити експертну оцінку якості товарів і обслуговування у галузі спеціалізації;
- уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності;
- уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання у виробничій сфері, формулювати висновки за його результатами та готувати результати розробок до оприлюднення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Філософсько-методологічні засади науки

Виникнення науки та її еволюційні етапи розвитку. Основні підходи до розуміння науки (знання, пізнання, відносні та абсолютні знання). Основні загальнонаукові методи наукового знання: аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, абстрагування і конкретизація. Особливості наукової діяльності та наукового знання. Методологія наукового пізнання: принципи та критерії. Структурні елементи наукового пізнання. Побудова наукової теорії (гіпотеза, проблема, теорія). Проблема розвитку науки, науковий прогрес. Науки гуманітарні, природничі та технічні. Новітні досягнення в методології наукового пізнання.

[1; 4; 7; 18; 19; 23]

Тема 2. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг

Роль і значення методології у розвитку сучасної науки. Сутність поняття «методологія». Методологія як вчення і наука про метод пізнання і перетворення світу. Методологія як основа професійної мислєдїяльності. Науковий зміст поняття «метод». Метод як конкретно-історичний спосіб освоєння дійсності. Загальна класифікація методів наукового дослідження. Експериментальні і допоміжні, філософські, загальнонаукові і спеціально-наукові, однозначно-детерміновані та імовірнісні методи.

[5; 6; 13; 16; 19; 21]

Змістовий модуль 2

Тема 3. Методологія як система наукових методів, прийомів, організаційних процедур і пошукових технік

Поняття про предмет методологічного аналізу. Теоретичні і прикладні, основні та додаткові методи наукового дослідження. Звичайне та інструментальне спостереження. Лабораторний і природний експерименти. Методи тестування, опитування, бесіди, аналізу продуктів діяльності, мисленнєвого експериментування, наукового проектування, прогностного моделювання, анкетування, кількісного і якісного аналізу даних.

[7; 9; 12; 21; 24]

Тема 4. Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження

Організація процесу наукового дослідження з використанням сучасних методів обробки та інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності. Послідовність проведення наукового дослідження. Завдання наукового дослідження. Структура кваліфікаційного дослідження та її аналіз: вступ, основна частина та її розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. У вступі обґрунтовуються: актуальність теми та сутність проблеми, зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами, мета і завдання, об'єкт і предмет, гіпотеза і методи дослідження, наукова новизна і практичне значення одержаних результатів, особистий внесок автора, апробація результатів та ключові слова. Оптимізація досліджуваних процесів. Формування абстрактного мислення, аналізу та синтезу в процесі організації наукового дослідження.

[2; 9; 11; 13; 15; 24; 25]

Тема 5. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу

Способи пошуку наукової інформації. Патентний пошук. Пошук інформації за допомогою комп'ютерних засобів. Інформаційно-пошукові комп'ютерні системи. Пошукова система в Інтернеті. Інші способи пошуку інформації: використання освітніх технологій і забезпечення їх навчально-методичного супроводу. Обробка наукової інформації. Вивчення наукової літератури. Удосконалення методики читання. Засвоєння матеріалу. Методологічна рефлексія у науково-дослідній діяльності.

[1; 2; 4; 9; 12; 18; 225]

Тема 6. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження

Форма наукових публікацій. Підготовка наукових матеріалів. Наукова стаття. Робота над статтею. Авторство публікації. Повнота освітлення існуючих фактів і уявлень. Оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження. Основи наукової етики. Етика взаємин науки і суспільства. Порушення наукової етики. Раціоналізація праці молодого вченого. Природний денний ритм і графік працездатності. Планування та організація розкладу дня. Основи планування роботи. Морально-етичний кодекс дослідника.

[5; 9; 9; 22; 24]

Змістовий модуль 3

Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика

Теорія, методологія, технологія і практика як галузі науки, їх особливості та взаємодоповнення. Модель взаємозумовленого генезису науки і практики. Поняття про науковий план і науковий проект. Соціокультурний контекст розвитку науково-дослідницьких програм. Методологія організації оптимальної стратегії колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації науково-дослідних програм та проектів.

[2; 8; 10; 14; 15; 16]

Тема 8. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення

Основні характеристики кваліфікаційного дослідження: методи вибору та направленість наукового дослідження. Атестаційна кваліфікаційна робота. Вимоги до кваліфікаційної магістерської роботи. Вимоги до структури атестаційної магістерської роботи. Дисертація на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії та докторська дисертація. Структура дисертації на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії та доктора наук. Наукова новизна і практична значимість дисертаційної роботи. Вимоги до написання дисертації. Підготовка до захисту. Типові помилки при викладенні результатів дисертації.

[2; 4; 7; 9; 15; 20; 22; 26]

Тема 9. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та професійної діяльності

Національна доктрина розвитку освіти в Україні. Соціально-культурна парадигма розвитку освіти та її методологічний аналіз. Порівняння традиційної та інноваційної освітніх систем. Уміння самостійно планувати виконання інноваційного завдання у професійній сфері, формулювати висновки за його результатами та готувати результати розробок до оприлюднення. Саморозвиток та самовдосконалення особистості фахівця. Визначення власних професійних цілей.

[9; 11; 14; 15; 226]

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Методологія наукових досліджень»

денна форма навчання

Тема	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1					
Тема 1. Філософсько-методологічні засади науки	4	1	-	15	
Тема 2. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг	4	1	1	16	
Тема 3. Методологія як система наукових методів, прийомів, організаційних процедур і технік	4	2	1	17	Модуль 1 –2 год.
Змістовий модуль 2					
Тема 4. Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження	4	2	1	17	
Тема 5. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу	2	2		17	
Тема 6. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження	2	1		17	

Змістовий модуль 3					
Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика	2	2	-	17	
Тема 8. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення	4	2	1	17	Модуль 2 (РКР) – 2 год.
Тема 9. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та діяльності.	4	2	1	17	Модуль 3 (КПЗ) – 2 год.
Разом	30	15	5	160	

заочна форма навчання

Тема	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Тема 1. Філософсько-методологічні засади науки	–	–	22	–	–
Тема 2. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг	2	–	22	–	–
Тема 3. Методологія як система наукових методів, прийомів, організаційних процедур і технік	–	–	22	–	–
Тема 4. Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження	–	–	22	–	–
Тема 5. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу	–	–	22	–	–
Тема 6. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження	–	–	22	–	–
Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика	–	–	22	–	–
Тема 8. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення	2	2	25	–	–
Тема 9. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та діяльності.	–	–	25	–	–
Разом	4	2	204	–	–

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема. Філософсько-методологічні засади науки

Питання для обговорення:

1. Виникнення та еволюція науки.
2. Особливості наукової діяльності та наукового знання.
3. Принципи такритерії наукового пізнання. Види та ознаки наукового дослідження.
4. Науки гуманітарні і природничі, технічні.
[1; 3; 6; 17; 18; 22]

Практичне заняття № 2

Тема.Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг

Питання для обговорення:

1. Методологічна організація суспільно-гуманітарних наук (економіка, соціологія, психологія, політологія, педагогіка).
2. Визначення предмета і методу вищеназваних наук.
3. Науковий метод як синтез окремої методології, методики і прийомів дослідження.
[4; 5; 12; 15; 18; 19]

Практичне заняття № 3

Тема. Методологія як система наукових методів і прийомів, організаційних процедур і технік

Питання для обговорення:

1. Технологічний цикл дослідницьких дій науковця під час пізнання явищ дійсності:
 - а) перший етап – вибір предмета дослідження та первинний аналіз його сутності,
 - б) другий етап – теоретичне дослідження, або теоретизація предмета,
 - в) третій етап – емпіричне дослідження сутності предмета,
 - г) четвертий етап – аналіз, інтерпретація та тлумачення змістовних та формально-логічних даних наукового пошуку.
2. Методи наукового проектування та моделювання, їх сутність і сфера застосування.
3. Дослідження інтелектуального розвитку з допомогою фундаментальних тестів (методологічна оцінка IQ-показника)
[6; 8; 11; 20; 23]

Практичне заняття № 4

Тема.Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження

Питання для обговорення:

1. Послідовність проведення наукового дослідження.
2. Структура кваліфікаційного дослідження та її аналіз.
3. Оптимізація досліджуваних процесів.
4. Формування абстрактного мислення, аналізу та синтезу в процесі організації наукового дослідження.
[2; 7; 9; 11; 13; 20; 22]

Практичне заняття № 5

Тема.Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу

Питання для обговорення:

1. Способи пошуку наукової інформації.
2. Обробка наукової інформації.
3. Вивчення наукової літератури.
4. Методологічна рефлексія у науково-дослідній діяльності.
[1; 2; 3; 9; 11; 17; 23]

Практичне заняття № 6

Тема.Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження

Питання для обговорення:

1. Підготовка наукових матеріалів.Повнота освітлення існуючих фактів і уявлень.
2. Оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження

3. Раціоналізація праці молодого вченого. Природний денний ритм і графік працездатності.
4. Основи наукової етики. Порушення наукової етики. Морально-етичний кодекс дослідника.
[4; 8; 9; 20; 22]

Практичне заняття № 7

(для магістрів освітньо-професійної програми
«Інформаційне забезпечення управління та електронне урядування»)

Тема. Методологія науково-дослідних програм і суспільна практика

Питання для обговорення:

1. Складання плану експериментального дослідження, де кожен студент освітньо-професійної програми обирає проблемну тему самостійно:
 - вибір і формулювання наукової проблеми,
 - визначення мети, об'єкта і предмета дослідження,
 - формулювання низки гіпотез і завдань дослідження,
 - визначення незалежної і залежної змінних,
 - набір методів дослідження,
 - технологія науково-дослідницької діяльності,
 - одержані результати та їх наукова інтерпретація,
 - наукова новизна і практична значущість результатів,
 - висновки, узагальнення, рекомендації.
2. Логіка наукового дослідження як завершена послідовність постановки і розв'язку актуальних проблем, обґрунтування й доведення гіпотез.
[2; 7; 9; 13; 14; 15]

Практичне заняття № 7.1

(для магістрів освітньо-професійної програми «Організація туристичного обслуговування»)

Тема. Методологія науково-дослідних програм і суспільна практика

Питання для обговорення:

1. Складання плану експериментального дослідження, де кожен студент даної освітньої програми обирає проблемну тему самостійно:
 - вибір і формулювання наукової проблеми,
 - визначення мети, об'єкта і предмета дослідження,
 - формулювання низки гіпотез і завдань дослідження,
 - визначення незалежної і залежної змінних,
 - набір методів дослідження,
 - технологія науково-дослідницької діяльності,
 - одержані результати та їх наукова інтерпретація,
 - наукова новизна і практична значущість результатів,
 - висновки, узагальнення, рекомендації.
2. Логіка наукового дослідження як завершена послідовність постановки і розв'язку актуальних проблем, обґрунтування й доведення гіпотез.
[2; 7; 9; 13; 14; 15]

Практичне заняття № 7.2

(для магістрів освітньо-професійної програми «Фінансова грамотність»)

Тема. Методологія науково-дослідних програм і суспільна практика

Питання для обговорення:

1. Складання плану експериментального дослідження, де кожен студент даної освітньої програми обирає проблемну тему самостійно:
 - вибір і формулювання наукової проблеми,
 - визначення мети, об'єкта і предмета дослідження,
 - формулювання низки гіпотез і завдань дослідження,
 - визначення незалежної і залежної змінних,
 - набір методів дослідження,

- технологія науково-дослідницької діяльності,
- одержані результати та їх наукова інтерпретація,
- наукова новизна і практична значущість результатів,
- висновки, узагальнення, рекомендації.

2. Логіка наукового дослідження як завершена послідовність постановки і розв'язку актуальних проблем, обґрунтування й доведення гіпотез.

[2; 7; 9; 13; 14; 15]

Практичне заняття № 8

Тема. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення

Питання для обговорення:

1. Основні характеристики кваліфікаційного дослідження.
2. Атестаційна магістерська робота.
3. Дисертація на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії та доктора наук.
4. Підготовка до захисту.
5. Типові помилки при викладенні результатів дослідження.

[2; 6; 9; 14; 20; 24]

Практичне заняття № 9

Тема. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та професійної діяльності

Питання для обговорення:

1. Національна доктрина розвитку освіти в Україні.
2. Соціально-культурна парадигма розвитку освіти та її методологічний аналіз. Порівняння традиційної та інноваційної освітніх систем.
3. Саморозвиток та самовдосконалення особистості фахівця. Визначення власних професійних цілей.
4. Дослідження соціального розвитку з допомогою опитувальників та анкет:
 - інструкція до опитувальників,
 - процедура опитування (анкетування) та правила заповнення бланків відповідей,
 - первинна кількісна обробка результатів опитування,
 - нормування результатів опитування,
 - якісна обробка результатів та інтерпретація кількісних показників,
 - формулювання висновків і рекомендацій.
5. Методологічний аналіз дослідницьких стратегій.

[8; 10; 13; 14; 24]

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

КПЗ виконується студентами у формі аналізу та інтерпретації завдань та результатів мислєдіяльнєсних інтерактивних ігор, що стосуються навчальної дисципліни. Для цього розроблено низку тестів, ігор, тренінгів.

Варіанти КПЗ

1. Проблема мого кваліфікаційного дослідження у контексті історичного розвитку педагогічної думки в Україні.
2. Методологічні підходи у вивченні педагогічних явищ та процесів (на прикладі власного дослідження).
3. Інформаційний підхід у педагогічному дослідженні (на прикладі власного дослідження).
4. Методологічна компетентність дослідника.
5. Етика й естетика науки і науково-педагогічного дослідження.
6. Науковий стиль і наукові жанри (на прикладі власного дослідження).

7. Проблема зарубіжних публікацій у галузі педагогічних наук.
8. Технології моделювання науково-педагогічного дослідження.
9. Формування готовності до науково-педагогічної діяльності.
10. Критерії результативності науково-педагогічного дослідження.
11. Класифікаційні схеми методів наукового дослідження та їх інтерпретація.
12. Методи наукового проектування та моделювання, їх сутність і сфера застосування.
13. Методологічна оцінка IQ-показника.
14. Дослідження соціального розвитку за допомогою опитувальників
15. Дослідження соціального розвитку за допомогою анкет.
16. Програма виходу України з економічної кризи, створена шляхом змодельованої колективної мислєдїяльності.
17. Стратегії управління реформування системи освіти «згори» і «знизу» та умови їх взаємодоповнення.
18. Науково-дослідна програма як найвищий рівень розвитку сучасної науки.
19. Принципи та закономірності наукової творчості.
20. Структура монографічного дослідження та її аналіз: вступ, основна частина та її розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.
21. Експериментальні методи.
22. Допоміжні методи.
23. Філософські методи.
24. Загальнонаукові та спеціально-наукові методи.
25. Однозначно-детерміновані та імовірнісні методи.

7. Самостійна робота студентів

№ п/п	ТЕМА	Денна форма навчання
1	Поняття «методологія» і «метод» та їх зміст, структура, обсяг	7
2	Методологія як система наукових методів і прийомів, організаційних процедур і пошукових технік	7
3	Методологія науки і методологічна робота у сфері пізнавальної творчості	7
4	Класифікація методологій філософії науки і фундаментальне експериментування	7
5	Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика	7
6	Методологія наукових досліджень у сфері економіки	7
7	Методологія наукових досліджень у сфері освіти	7
8	Креативний підхід у науковому дослідженні	7
9	Інформаційний підхід у науковому дослідженні	7
10	Провідні методологічні принципи. Принцип об'єктивності	7
11	Методологічний принцип організації, побудови й функціонування наукового знання	7
12	Роль і сутність класифікації наук	7
13	Організація наукового дослідження у зарубіжній педагогічній науці	7
14	Особливості наукового дослідження в умовах інформаційного суспільства	7
15	Характеристика методів історико-педагогічного дослідження	7
16	Моделювання в науковому дослідженні	7
17	Інноваційні освітні технології в експериментальному науковому дослідженні та їх перевірка	7
18	Математичне опрацювання результатів педагогічного дослідження	7

19	Комп'ютерні технології як інструментарій педагогічного дослідження	7
20	Оцінювання результатів науково педагогічного дослідження	7
21	Організація творчої діяльності дослідника	6
22	Робочий час та організація праці науковця	6
23	Особистий архів (бібліотека) наукового працівника	4
Разом		156

8. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу (4 год.)

Тематика

1. Написання тез

1. Одним із видів наукового підходу до практичних завдань курсу є написання тез. Тези розглядаємо як чітко і коротко сформульовані основні положення наукової роботи, доповіді, повідомлення, статті. Значимість таких положень полягає у тому, що весь великий та достатньо чималий матеріал подається у вигляді коротких, послідовних формулювань.

Написання тез формує у студентів здатність самостійно мислити, аналізувати, а також сприяє накопиченню досвіду вивчення та критичного аналізу наукової літератури.

Обсяг тез повинен бути не меншим ніж дві сторінки друкованого тексту. Можливе оформлення, як рукописним текстом так і друкованим, на білих стандартних аркушах паперу.

2. Робота над написанням наукових статей.

Для майбутнього вченого важливо оволодіти технікою написання статей і підготовки доповідей на конференціях не тільки з точки зору задоволення вимог стосовно кількості та рівня публікацій, а й з позицій сприйняття їх слухачами та читачами. Це зобов'язує до певної логіки побудови доповіді чи статті, високої вимогливості до їх форми, стилю і мови.

Опублікувати статтю – означає зробити даний матеріал надбанням фахівців для використання в їхній роботі. Для написання статті передусім треба розробити план. Для статті план має виглядати так:

1) вступ – постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими практичними завданнями (5-10 рядків);

2) останні дослідження і публікації, на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття (звичайно ця частина статі становить близько 1/3 сторінки); її можна назвати «вихідні передумови»;

3) формулювання цілей статті (постановка завдання); вказаний розділ вельми важливий, бо з нього читач визначає корисність для себе пропонованої статті; мета статті впливає з постановки загальної проблеми і огляду раніше виконаних досліджень, тобто дана стаття має на меті ліквідувати якісь «білі плями» у загальній проблемі (5-10 рядків);

4) виклад власне матеріалу дослідження. Невеликий обсяг статті потребує виділення головного у матеріалах дослідження;

5) на закінчення наводяться висновки з даного дослідження і стисло подаються перспективи подальших розвідок у цьому напрямку.

3. Представлення результатів власних досягнень у вигляді готових тез чи статті

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове тестування та проблемні питання;
- командні проекти;
- самопрезентації;
- презентації результатів виконаних завдань;

- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- портфоліо;
- написання тез та наукових статей;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Методологія наукових досліджень” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

(%)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20 %	20 %	20 %	40%
8 тиждень	15 тиждень	16 тиждень	Згідно розкладу

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64	Незадовільно	E (достатньо)
35-58		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Друковані роздаткові матеріали	1-9
2.	Методичні матеріали для проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи	8
3.	Електронний варіант лекцій	1-9
4.	Електронний варіант практичних занять	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Андрійчук В. Г. Сутнісний аспект методології наукових досліджень. *Економіка АПК*, 2016. №7. 87-94.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. 278с.
3. Ильина О.Н. Системный подход к управлению проектами в организации. <https://pm.hse.ru/data/2017/03/13/1169206552/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0>

%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F_%D0%98%D0%BB%D1%8C%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf

4. Козловський Ю. М. *Методологія педагогічного дослідження: навч. посіб.* Львів : Вид. Львівської політехніки, 2018. 196 с.
5. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. *Методологія наукових досліджень : моногр.* Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
6. *Методологія наукових досліджень: метод. вказівки до проведення практичних занять та індивідуальні завдання для студентів другого (магіс-терського) рівня вищої освіти денної та заоч. форм навч.* Уклад.: В. Г. Кухтов, В. Б. Савченко, В. І. Іванов, О. А. Свіргун. Харків, 2019. 32с.
7. *Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського.* К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
8. *Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. / І. П. Аносов, М. В. Елькін, М. М. Головова, А. А. Коробченко.* Мелітополь : ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2015. 218 с.
9. Ребуха Л. З., Боршуляк Н. С. *Теоретико-методологічні основи професійно-педагогічної освіти. Сучасна освіта: методологія, теорія, практика: матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю).* (Дніпро, 12 бер. 2020 р.). Дніпро: ПУ «ВНЗ «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана», 2020. С. 98-99.
10. Ребуха Л. З. *Академічна доброчесність як важлива умова розвитку освіти і науки в Україні. Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 04.11–15.11.2019) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD.* Варшава, 2019. С. 117–121
11. Ребуха Л. З., Кизима Т. О., Гомотюк Т. О. *Професійна освіта: принципи формування професійної грамотності у майбутніх фахівців економічних спеціальностей. Інноваційна педагогіка.* 2020. Випуск 25. Т. 3. С. 87-90
12. Ребуха Л. З. *Методологія наукових досліджень: способи пошуку та опрацювання наукової інформації. Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін.* Випуск 189. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. С. 32-29.
13. Федішин І. Б. *Методологія та організація наукових досліджень (опорний конспект лекцій для магістрів напрямку «Менеджмент»).* Тернопіль, ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. 116 с
14. Фурман А. В., Ребуха Л. З. *Складники і форми методологічної організації комплексної гуманітарної експертизи. Науковий огляд.* 2018. № 4 (47).
15. Фурман А. В. *Методолог – професія майбутнього. Психологія і суспільство.* 2016. №1. С. 16–42.
16. Фурман А. В. *Модульно-розвивальний оргпростір методологування: ідея мислевчинення. Психологія і суспільство.* 2016. №4. С. 29–31.
17. Цехмістрова Г. С. *Методологія та організація наукових досліджень.* К. : Слово, 2012. 352с.
18. Чернілевський Д. В., Антонова О. Є., Барановська Л. В. *Методологія наукової діяльності: навч. посіб.: вид. 2-ге, допов.* Вінниця: Вид-во АМСКП, 2010. 484 с.
19. Чуйко В. *Чотири методології філософії науки: особливості та сфери застосування. Філософська думка.* 2000. №1. С. 3–26.
20. Швырев В. С. *О соотношении познавательной и проективно-конструктивной функций в классической и современной науке. Познание, понимание, конструирование. М.: Республика,* 2018. 30–48.
21. Щедровицкий Г. П. *Философия. Наука. Методология.* М.: Шк. культ. полит. 1997. 656 с.
22. Flick U. *Introducing research methodology: A beginner's guide to doing a research project.* Sage. 2015.

23. Igwenagu Ch. *Fundamentals of research methodology and data collection*. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2016.
24. Janicka-Panek T. Jednostka jako podmiot badań pedagogicznych i społecznych. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Педагогічні науки, 2017. Випуск 1(87). 5–10. <http://eprints.zu.edu.ua/24887/1/3.pdf>
25. Kumar R. *Research methodology: A step-by-step guide for beginners*. Sage Publications Limited, 2019.
26. Pruzan P. *Research methodology: the aims, practices and ethics of science*. Springer, 2016.